

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки і психології**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

Галузь знань	05 – Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 – Психологія
Назва освітньої програми	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри педагогіки та психології, доктор психологічних наук Лефтеров Василь Олександрович	+38 673491939	lefterov@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Програма навчальної дисципліни «**Теорія і практика психологічного тренінгу**» є вибіркоvim курсом професійної підготовки майбутніх психологів, що спрямована на вивчення закономірностей та динаміки групової активності людей під час психологічного тренінгу, підвищення загальної соціально-психологічної культури здобувачів, їх компетентності з питань соціальних і психологічних впливів, ознайомлення з різними формами роботи під час групової взаємодії; роботи в подальшому із власними клієнтами, в організаціях, з персоналом в них тощо. Знання з «**Теорії і практики психологічного тренінгу**» допоможе здобувачам вищої освіти розкрити свій особистий потенціал, підвищити знання щодо організації та процедури проведення психологічного тренінгу, опрацювати різні методологічні підходи щодо вивчення механізмів функціонування психіки людей в умовах групової взаємодії, регуляції та саморегуляції.

Курс «Теорія і практика психологічного тренінгу» передбачає засвоєння студентами основних положень та відомостей про роль і місце тренінгу в системі психологічної допомоги, розвитку особистісної та професійної компетентності людини. Вивчення основних тренінгових методів і принципів їх структурування та використання, опанування прийомами і засобами психологічного та психотерапевтичного впливу сприятиме формуванню загальної професійної культури та компетентності здобувачів, їх готовності до професійної діяльності в галузі психології.

Мета даного навчального курсу «Теорія і практика психологічного тренінгу» полягає у ознайомленні здобувачів з основними підходами сучасного психологічного тренінгу, засвоєнні теоретичних і методичних основ психологічного тренінгу, як метода практичної психології, набутті вмінь і навичок з аналізу функціонування тренінгових груп та групової динаміки, розробки та проведення психологічного тренінгу, а також моніторингу його ефективності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення методологічних засад психологічного тренінгу та тренінгової роботи;
- формування знань, умінь і навичок для успішної практичної діяльності в сфері психологічного тренінгу;
- створення екопсихологічних умов для самопізнання та саморозвитку; визначення власної спеціалізації в тренінговій діяльності;
- оволодіння базовими навичками та професійною етикою тренера психологічного тренінгу.

Передумови для вивчення дисципліни. «Теорія і практика психологічного тренінгу» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу практичного блоку. Її вивчення передбачає підвищення професійної компетентності практичних психологів та сприяє ефективній самореалізації їх, як фахівців.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Теорія і практика психологічного тренінгу» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11. Здатність здійснення психологічного аналізу критичних ситуацій

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну, психокорекційну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК13. Здатність здійснювати індивідуальну та групову допомогу в комплексі реабілітаційних/інклюзивних заходів.

СК11. Здатність розробляти, здійснювати апробацію та проводити програми превенції та корекції порушень психологічного здоров'я особистості.

СК12. Здатність здійснювати профілактику негативних проявів у поведінці соціальних груп і окремих осіб.

Навчальна дисципліна «**Теорія і практика психологічного тренінгу**» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН16. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я, у тому числі і психічного (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- історію розвитку групових форм психологічного впливу;
- сучасні групові методи практичної психології;
- методологічні засади та класифікацію психологічного тренінгу;
- основні принципи і види психологічного впливу, розуміти логіку конструктивного тренінгового впливу;
- психологічні особливості тренінгової групи та розвитку групової динаміки;
- особливості особистісної динаміки учасника тренінгу;
- сфери застосування тренінгових форм роботи;
- екопсихологічні та етичні принципи діяльності тренера;
- основи самоактуалізації та саморегуляції тренера;

вміти:

- застосовувати основні тренінгові методи, аналізувати принципи структурування ігротехнічних вправ та способи їх використання;
- розробляти програми та алгоритми проведення психологічного тренінгу, конструювати сценарії тренінгового заняття;
- реалізувати тренінгові програми в різних сферах діяльності людини;
- розробляти методичні та роздаткові матеріали до тренінгу;
- вивчати потреби та реагувати на актуальні запити учасників групи;
- здійснювати рефлексивний аналіз власної діяльності у ролі ведучого

навички:

- збору, обробки та інтерпретації психологічної інформації;
- проведення тренінгів різної спрямованості, з різним методологічним підґрунтям та для різних категорій замовників;

- тренерської діяльності та вдосконалення майстерності проведення психологічних тренінгів;
- моніторингу ефективності психологічного тренінгу.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/6	28/6	78/108	2	3	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ	сам. роб.		лекц.	практ	сам. роб.
Тема 1. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу. Методологічні основи і функції психологічного тренінгу.	10	2	4	4	10	2	2	6
Тема 2. Підходи до класифікації психологічних тренінгів. Принципи психологічного тренінгу.	10	2	4	4	10	-	-	10
Тема 3. Основні методи проведення тренінгу	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 4. Груподинамічні процеси в тренінгу.	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 5. Проблема ефективності психологічного тренінгу	20	2	4	14	20	2	2	16
Тема 6. Практичні рекомендації щодо розробки тренінгової програми та підготовки до проведення тренінгу.	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 7. Основи тренерської діяльності.	20	2	4	14	20	2	2	16
Усього годин	120	14	28	78	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу. Методологічні основи і функції психологічного тренінгу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення активних групових методів навчання, розвитку і корекції. 2. Соціально-психологічний аспект тваринного магнетизму А. Месмера. 3. Психодраматичний метод Дж. Морено і його значення для розвитку групової психологічної практики. 4. Т-групи, історія створення та значення в розвитку психологічного тренінгу. 5. Тренінгові техніки біхевіоризму 6. Тренінгові техніки психоаналізу. 7. Тренінгові техніки когнітивної психології. 8. Тренінгові техніки гуманістичної психології. 9. Тренінгові техніки НЛП. 10. Тренінгові техніки позитивної психології. 	4	2
2	<p>Тема 2. Підходи до класифікації психологічних тренінгів. Принципи психологічного тренінгу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна класифікація тренінгів. 2. Класифікація тренінгових груп по К. Рудестама. 3. Класифікація тренінгових груп по Ж. Годфруа. 4. Основні принципи і закономірності тренінгової роботи. 5. Особистість і тренінг: трансформація психічного. 6. Феномен транспсихічної маніпуляції у тренінгу. 7. Психологічний тренінг в системі методів практичної психології. 8. Поняття і сутність тренінгу, різноманітність визначень. 9. Соціально-психологічний тренінг (СПТ), як активний метод групової психологічної роботи. 	4	
3	<p>Тема 3. Основні методи проведення тренінгу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика методів тренінгу. 2. Характеристика ігрових методів тренінгу. 3. Дискусійні методи в тренінговій роботі. 4. Методи зворотного зв'язку та психодіагностики, їх значення і особливості використання в тренінгу. 5. Психотехнічні методи в тренінгах. 6. Використання експериментальних і презентаційних методів у тренінгу. 	4	

4	Тема 4. Груподинамічні процеси в тренінгу. 1. Груповий процес і групові феномени в ході тренінгової роботи. 2. Групова згуртованість і синергія в тренінгу, її ознаки та методи формування. 3. Стадії розвитку тренінгової групи. 4. Групова згуртованість. 5. Гомогенність і гетерогенність тренінгових груп. 6. Якісний склад тренінгових груп. Кількісний склад тренінгових груп 7.Цілі тренінгової групи. 8.Переваги групової форми психологічної роботи. 9.Принципи роботи в групі. 10.Рольові позиції в групі.	4	
5	Тема 5. Проблема ефективності психологічного тренінгу 1. Поняття моніторингу ефективності тренінгу. 2. Модель системної оцінки ефективності тренінгів Д. Киркпатріка та інші моделі оцінки тренінгів. 3. Стадії та характеристики проведення моніторингу ефективності тренінгу. 4. Універсальні тренінгові ефекти.	4	2
6	Тема 6. Практичні рекомендації щодо розробки тренінгової програми та підготовки до проведення тренінгу. 1. Поняття і структура програми тренінгу. 2. Принципи побудови та рекомендації щодо розробки тренінгової програми. 3. Підготовка до проведення тренінгу.	4	
7	Тема 7. Основи тренерської діяльності. 1. Проведення тренінгу та навички, необхідні тренеру-психологу. 2. Вимоги до особистості і кваліфікації тренера психологічного тренінгу. 3. Стили професійної діяльності тренера психологічного тренінгу.	4	2
Всього		28	

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «Теорія і практика психологічного тренінгу» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу. Методологічні основи і функції психологічного тренінгу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу. 2. Практика групового тренінгу первісних людей. 3. Використання релігії як групового впливу. 4. Групова терапія як засіб розкриття внутрішнього світу. 5. «Теорія поля» - сутність та вплив на подальший розвиток тренінгових програм. 6. Розкрийте сутність поняття «тренінг». 7. Відмінності поняття тренінгу від групової терапії. 8. Використання тренінгу в клінічній психотерапії. 9. Основні парадигми тренінгу. 10. Сфери використання соціально-психологічного тренінгу. <p>Творче завдання: Розробити план-конспект за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обрати тему, за якою буде розроблений тренінг. 2. Моя мета (навіщо мені бути тренером?). 3. Самопрезентація (факти про себе, чому я маю право вести саме цю (обрану) тему?). 4. Правила роботи під час тренінгу. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психотехнології групової роботи. 2. Соціально-психологічний тренінг як форма спеціально організованого спілкування. 3. Цілі і завдання застосування соціально-психологічного тренінгу в різних сферах діяльності. <p>Тренінгові вправи</p> <p>Вправи на більш глибоке пізнання оточуючих та власну рефлексію «Трійне інтерв'ю», «Хто я?», «Сніжний ком». Використання вправ тренінгу сензитивності.</p> <p>Підготувати доповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передісторія тренінгу: ритуали підвищення і зміни статусу в традиційному суспільстві, релігійні церемонії і месмеризм 2. Поняття “лімінальність” і “комунітас” (В. Тернер). 	10	6
2	<p>Тема 2. Підходи до класифікації психологічних тренінгів. Принципи психологічного тренінгу.</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до класифікації психологічних тренінгів. 2. Можливості тренінгу як методу. 3. Мета тренінгу. 4. Тренінг як навчання. 	10	10

	<p>Творче завдання: Доповідь за однією з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Групи трансактного аналізу. 2. Групи тренінгу вмінь. 3. Т-групи 4. Групи темоцентрованої взаємодії 5. Групи зустрічей 6. Гештальт-групи 7. Групи тілесної терапії 8. Психодрама 9. Групи танцювальної терапії 10. Групи арт-терапії. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний вплив як механізм соціально-психологічного тренінгу. 2. Особистісні результати тренінгу: міфи та реальність. 3. Емоційний результат тренінгу. 4. Бізнес-тренінги, їх взаємозв'язок та відмінності з психологічними тренінгами. <p>Тренінгові вправи</p> <p>Групова робота в двох підгрупах за темами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Що може завадити проведенню тренінгу?; 2) Що я маю робити, щоб тренінг пройшов добре? <p>Після групової презентації обговорення та відпрацювання правил тренінгу.</p>		
3	<p>Тема 3. Основні методи проведення тренінгу</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Продуктивна метафора в тренінгу. 2. Психомалюнок як проєктивний метод групової тренінгової роботи. 3. Організаційно-діяльні ігри (ОДІ). 4. Імпровізація в тренінгу - як вид особистісної і групової творчості. 5. Псіхосугестивні і катарсичні методи, використовувані в групах психологічного тренінгу. 6. Медитативні техніки в тренінгах. <p>Побудувати модель-схему основних тренінгових методів.</p> <p>Скласти таблицю розподілу тренінгових груп за параметром інтрапсихічного й поведінкового спрямування.</p> <p>Тренінгові вправи</p> <p>Психотехнічні вправи на розвиток пізнавальних процесів: «Візуальне, аудіальне сприйняття», «Шестірки», «Опис оточуючих із закритими очима», «Майже детективна історія», «Намалювати рисунок».</p> <p>Організація і проведення тренінгу (за вибором теми) під наглядом супервізора</p>	20	20
4	<p>Тема 4. Груподинамічні процеси в тренінгу.</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p>	20	20

	<p>1. Управління мотивацією учасників тренінгу. 2. Управління груповою динамікою в тренінгу. 3. Психологічний опір у тренінгу. 4. Міжособистісні конфлікти в тренінговій групі.</p> <p>Описати співвідношення понять: групова психотерапія, групова психокорекція, груповий тренінг</p> <p>Виписати і проаналізувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні завдання та цілі групового тренінгу - основні переваги та недоліки групової форми психологічної роботи - основні принципи роботи в тренінгу <p>Виписати і проаналізувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості початкової стадії роботи групи і задачі терапевта. - основні цілі терапевта на початковій стадії. - основні завдання тренера на початковій стадії функціонування групи - основні завдання тренера на перехідній стадії функціонування групи - основні завдання тренера на продуктивній та завершальній стадіях функціонування групи <p>Тренінгові вправи Вправи на групову динаміку та формування команди: «Передача предметів», «Морський вузол», «Корабельна аварія», «Пліт». Застосування елементів тренінгів партнерського спілкування та розв'язання конфліктів.</p>		
5	<p>Тема 5. Проблема ефективності психологічного тренінгу</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи оцінки ефективності психологічного тренінгу. 2. Показники неефективності психологічного тренінгу. 3. Проблеми психологічної та економічної ефективності тренінгу. 4. «Ефект стелі» в тренінговому навчанні. <p>Тренінгові вправи. Вправи на розвиток стресостійкості: «Що таке стрес», «Первісна модель стресу - сучасна модель стресу», Групова робота з розробки шляхів подолання короткострокового, критичного та хронічного стресів. Вправа «Скульптура особи с найвищим рівнем стресостійкості».</p>	20	16
6	<p>Тема 6. Практичні рекомендації щодо розробки тренінгової програми та підготовки до проведення тренінгу.</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-технічна підготовка тренінгів. 2. Технології створення простору тренінгу. 3. Психологічні основи проведення рольових та ділових ігор в тренінгу 	20	20

	<p>Тренінгові справи Отримання досвіду тренерської роботи. Презентація та апробація здобувачами власних тренінгових програм при супервізії викладача.</p> <p>Підготувати доповіді та проаналізувати</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тренінги подолання горя 2. Соціально-психологічний тренінг для керівників або тренінг управління персоналом 3. Тренінг розв'язання конфліктів 4. Майндфулнесс підхід у тренінгах розвитку автентичності 5. Тренінг профілактики професійного вигорання 		
7	<p>Тема 7. Основи тренерської діяльності.</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ролі ведучого тренінгової групи. 2. Модель взаємодії з «важкими» учасниками в процесі тренінгу. 3. Організація відеозйомки і відеоперегляду під час тренінгу. 4. Робота тренерів у парі (ко-тренери). 5. Тренінг тренерів і його особливості. 6. Сучасний тренінговий ринок: тенденції розвитку, проблеми і перспективи. <p>Підготувати доповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні ролі ведучого групи. 2. Стили керівництва групою. 3. Характеристика особистості групового тренера. 4. Підготовка ведучих тренінгових груп. 5. Підбір психотехнологій та методів роботи у тренінговій групі. 6. Стандарти тренерської роботи та індивідуальний стиль тренера <p>Тренінгові справи Отримання досвіду тренерської роботи. Презентація та апробація здобувачами власних тренінгових програм при супервізії викладача.</p>	20	16
	Всього	120	108

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	--

Питання до заліку

1. Історія становлення активних групових методів навчання, розвитку і корекції.
2. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу.
3. Соціально-психологічний аспект тваринного магнетизму А. Месмера.
4. Психодраматичний метод Я. Морено і його значення для розвитку групової психологічної практики.
5. Т-групи, історія створення та значення в розвитку психологічного тренінгу.
6. Загальна теорія психологічного тренінгу.
7. Тренінгові техніки біхевіоризму
8. Тренінгові техніки психоаналізу.
9. Тренінгові техніки когнітивної психології.
10. Тренінгові техніки гуманістичної психології.
11. Тренінгові техніки НЛП.
12. Психологічний тренінг в системі методів практичної психології.
13. Поняття і сутність тренінгу, різноманітність визначень.
14. Соціально-психологічний тренінг (СПТ), як активний метод групової психологічної роботи.
15. Загальна класифікація тренінгів.
16. 2. Класифікація тренінгових груп по К. Рудестама.
17. 3. Класифікація тренінгових груп по Ж. Годфруа.
18. Характеристика різновидів тренінгу.
19. Тренінгові групи теоцентрованої впливу (ТЦ).
20. Психологічні тренінги особистісного зростання.
21. Професійно-орієнтовані тренінги.
22. Тренінги сенситивности.
23. Інтелектуальні тренінги.
24. Психокорекційний тренінг.
25. Основні механізми проведення тренінгу.
26. Функції психологічного тренінгу.
27. Характеристика цілей, завдань та предмету тренінгу.
28. Психотехнології групової роботи.
29. Соціально-психологічний тренінг як форма спеціально організованого спілкування.
30. Цілі і завдання застосування соціально-психологічного тренінгу в різних сферах діяльності.

31. Основні принципи і закономірності тренінгової роботи.
32. Особистість і тренінг: трансформація психічного.
33. Феномен транспсихічної маніпуляції у тренінгу.
34. Психологічний вплив як механізм соціально-психологічного тренінгу.
35. Особистісні результати тренінгу: міфи та реальність.
36. Емоційний результат тренінгу.
37. Бізнес-тренінги, їх взаємозв'язок та відмінності з психологічними тренінгами.
38. Загальна характеристика методів тренінгу.
39. Характеристика ігрових методів тренінгу.
40. Дискусійні методи в тренінговій роботі.
41. Методи зворотного зв'язку та психодіагностики, їх значення і особливості використання в тренінгу.
42. Психотехнічні методи в тренінгах.
43. Використання експериментальних і презентаційних методів у тренінгу.
44. Організаційно-діяльні ігри (ОДІ).
45. Медитативні техніки в тренінгах.
46. Груповий процес і групові феномени в ході тренінгової роботи.
47. Групова згуртованість і синергія в тренінгу, її ознаки та методи формування.
48. Стадії розвитку тренінгової групи.
49. Управління мотивацією учасників тренінгу.
50. Управління групою динамікою в тренінгу.
51. Психологічний опір у тренінгу
52. Міжособистісні конфлікти в тренінговій групі.
53. Поняття моніторингу ефективності тренінгу.
54. Модель системної оцінки ефективності тренінгів Д. Киркпатріка та інші моделі оцінки тренінгів.
55. Стадії та характеристики проведення моніторингу ефективності тренінгу.
56. Універсальні тренінгові ефекти.
57. Методи оцінки ефективності психологічного тренінгу.
58. Критерії неефективності психологічного тренінгу.
59. Проблеми психологічної та економічної ефективності тренінгу.
60. «Ефект стелі» в тренінговому навчанні.
61. Поняття і структура програми тренінгу.
62. Принципи побудови та рекомендації щодо розробки тренінгової програми.
63. Підготовка до проведення тренінгу.
64. Організаційно-технічна підготовка тренінгів.
65. Проведення тренінгу та навички, необхідні тренеру-психологу.
66. Вимоги до особистості і кваліфікації тренера психологічного тренінгу.
67. Стили професійної діяльності тренера психологічного тренінгу.
68. Модель взаємодії з «важкими» учасниками в процесі тренінгу

69. Тренінг тренерів і його особливості.

70. Сучасний тренінговий ринок: тенденції розвитку, проблеми і перспективи.

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОГО ПЕРЕДВИЩОГО РІВНЯ ОСВІТИ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.** Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- **«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- **«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів.** Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.** Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Вітенко Іван, Борисюк А., Вітенко Т. Соціально-психологічний тренінг.

Видавництво 21. 2008.

Главник О., Бевз Г. Технологія тренінгу. За заг. ред. С. Максименко. К.: Главник, 2005. 112с.

Зливков В.Л., Лукомська С.О. Теорія та практика психологічних тренінгів. К. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 209 с.

Карпенко Є. Основи психотренінгу: навч. посібник. Дрогобич:, 2015. – с.

Матійків І. М. Основи тренерської майстерності: [навч.-метод. посіб.] / І. М. Матійків, А. І. Якимів, Т. Г. Черняк / За заг. ред. А. І. Якиміва. Львів: Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.

Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: [навч. посіб.] К. Л. Мілютіна. К.: МАУП, 2004. 192 с.

Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу: Навчальний посібник// Уклад.: О. М. Шевчук. Умань: ПП Жовтий, 2011. 133 с.

Додаткова

Девід Джонсон В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Джонсон Девід В.; [пер. з англ. В. Хомика]. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с.

Пеньковська Н. М., Шептицький Р. В. Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2014. 286 с.

Литовченко Н.Ф. Професійно орієнтований тренінг самопізнання та саморегуляції. Навчально-методичні матеріали для тренінгових занять студентів педагогічних вузів. Ніжин:НДПУ, 2002. 72с.

Ханецька Н.В. Секрети ефективного психотерапевта: теоретико-практичний посібник. Хмельницький: 2012. с. 180.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України – <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України – <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.
3. Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» – <http://chitalka.info/psy.html>.
4. Вісник психології і соціальної педагогіки – <http://psych.kiev.ua/nma-referats/flarefers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> –.
5. Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
6. Національна парламентська бібліотека України – nplu.kiev.ua
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – nbuv.gov.ua
8. Державна науково-медична бібліотека України – ukrlibworld.kiev.ua/med4.gntb.n-t.org
9. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) – lucl.lucl.kiev.ua.ukrbook.net
10. Українська електронна бібліотека – lib.com.ua -